

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Херсонська філія НУК

О. В. ДРОЗД, Л. І. ТУРКОВА, І. М. СМІРНОВА

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для проведення практичних занять з дисципліни
"ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ"**

Рекомендовано Методичною радою НУК

Електронне видання
комбінованого використання на DVD-ROM

МИКОЛАЇВ • НУК • 2017

УДК 159.9(076)
ББК 88я73
Д 75

Автори:

О. В. Дрозд, канд. техн. наук, доцент;
Л. І. Туркова, старший викладач;
І. М. Смірнова, старший викладач

Рецензент Т. В. Яцула, канд. пед. наук, доцент

Дрозд О. В.

Д75 Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни "Основи психології" / О. В. Дрозд, Л. І. Туркова, І. М. Смірнова. – Миколаїв : НУК, 2017. – 28 с.

Наведено загальні положення щодо організації практичної роботи з дисципліни "Основи психології", тематику практичних занять для студентів денного та заочного відділення, вказівки до підготовки та оформлення, перелік базової і допоміжної літератури, а також тести для модульного контролю та критерії оцінювання студентів.

Призначено для студентів усіх форм навчання.

УДК 159.9(076)
ББК 88я73

Навчальне видання

ДРОЗД Оксана Володимирівна
ТУРКОВА Лілія Іванівна
СМІРНОВА Ірина Миколаївна

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для проведення практичних занять з дисципліни
"ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ"**

Комп'ютерне верстання та складання *В. В. Москаленко*
Коректор *М. О. Паненко*

© Дрозд О. В., Туркова Л. І., Смірнова І. М., 2017
© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2017

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 1,7. Об'єм даних 1596 кб.
Тираж 15 прим. Вид. № 46. Зам. № 46.

Видавець і виготовник Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54025
E-mail : publishing@nuos.edu.ua

Свідчення суб'єкта видавничої справи ДК № 2506 від 25.05.2006 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Плани практичних занять	7
<i>Заняття 1. Психологія як галузь наукового знання і практичної діяльності</i>	<i>7</i>
<i>Заняття 2. Принципи і завдання психологічної науки та практики ..</i>	<i>8</i>
<i>Заняття 3. Предмет вивчення і методи науково-психологічних досліджень</i>	<i>9</i>
<i>Заняття 4. Поняття про психіку та її еволюцію. Походження і розвиток свідомості людини</i>	<i>10</i>
<i>Заняття 5. Пізнавальні психічні процеси: відчуття, сприйняття. ..</i>	<i>11</i>
<i>Заняття 6. Пізнавальні психічні процеси: пам'ять, увага</i>	<i>12</i>
<i>Заняття 7. Пізнавальні психічні процеси: мислення, уява, уявлення, мовлення</i>	<i>13</i>
<i>Заняття 8. Емоційно-вольові психічні процеси. Регулятивна функція психіки</i>	<i>14</i>
Список літератури	15
Тестові завдання для практичних занять	16
Шкала оцінювання: національна та ECTS	28

ВСТУП

Практичні заняття призначені для розширення і закріплення знань, отриманих у лекційному курсі з дисципліни "Основи психології" та повинні сприяти свідомому засвоєнню студентами теоретичних основ сучасної психологічної науки, формуванню стійких інтересів до психологічних знань та їх вживання з практики.

Традиційно практичні заняття з гуманітарних дисциплін у вузах проводяться у формі дискусій. Практичні заняття проводилися ще в старогрецьких і римських школах як поєднання диспутів, повідомлень учнів, коментарів і висновків викладачів. Сьогодні в більшості європейських університетів практичні заняття є груповим обговоренням студентами теми навчальної програми під керівництвом викладача. Вони є активною формою учбових занять і виконують пізнавальну, виховну і контролюючу функції. У планах занять передбачені модульні тестові завдання як одна з форм закріплення навиків використання понятійно-термінологічного апарату, а також контролю знань. До циклу занять включені практичні завдання, що передбачають освоєння студентами навиків використання методів і методик сучасної психології в цілях самопізнання, самовдосконалення і використання в професійній діяльності.

На практичних заняттях студенти навчаються:

- вільно оперувати понятійно-термінологічним апаратом;
- працювати з першоджерелами;
- самостійно мислити і висловлювати свої думки;
- отримують первинні навички наукової роботи і публічних виступів;
- знайомляться з психологічними основами самопізнання і саморозвитку.

У результаті практичних занять студенти отримують навички:

- самостійної роботи з науковою літературою;
- публічного виступу;
- наукової дискусії;
- роботи з першоджерелами в бібліотеці;
- роботи з інтернет-виданнями;
- використання наукового стилю письмової та усної мови;
- роботи з психодіагностичним інструментарієм.

Загальна схема проведення заняття

1. Ознайомлення студентів з темою заняття і планом роботи.
2. Повторення і закріплення основних психологічних понять з теми.
3. Публічне представлення доповідей.
4. Групове обговорення прослуханих доповідей під керівництвом викладача.
5. Творча робота (письмова чи усна) або робота з психодіагностичним інструментарієм.
6. Ознайомлення з темою наступного заняття і темами доповідей, рефератів, контрольних робіт і рекомендованою літературою.

Організація роботи студентів

По кожній темі представлені плани занять, основна література, практичні завдання, тематика доповідей і рефератів, а також список додаткової літератури. Основна література має бути вивчена студентами і законспектована. Використовуючи додаткову літературу, студенти за пропозицією викладача готують реферати з деяких питань курсу. Практичні завдання також виконуються письмово в зошиті для практичних занять. Працюючи над рефератами, студенти мають використовувати,

окрім рекомендованої літератури, додаткові джерела, висвітлюючи окремі проблеми психологічної науки. Передбачається, що за час, відведений по учбовому плану на вивчення курсу психології, кожен студент пише реферати і докладає їх зміст на практичних заняттях.

Практична робота студентів

При підготовці до практичного заняття студентів рекомендується виконати наступну роботу:

- підібрати по темі необхідну літературу і вивчити її;
- продумати і скласти докладний план роботи;
- порівняти розглядувані в літературі факти, виділити в них загальні і власні положення, викласти вивчений матеріал письмово в реферативній формі і підготувати доповідь з тематики реферату (тривалість виступу 5–7 хвилин);
- представити роботу у вигляді реферату або конспекту (обсяг статті – 5–7 сторінок);
- підготувати необхідні до роботи ілюстрації, уміло використовувати особисті спостереження, досвід та експерименти.

Складання реферату і підготовка до доповіді – важлива форма самостійної роботи студентів. У кінці навчального року реферати можуть бути подані студентами на конкурс наукових студентських робіт.

Методи оцінювання роботи студентів: поточне опитування на заняттях, оцінка самостійної роботи, оцінка активності студента в ході дискусії при обговоренні доповіді, оцінка модульного тестового завдання.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття 1. Психологія як галузь наукового знання і практичної діяльності

Питання для обговорення

1. Загальна характеристика психології як науки.
2. Витоки психологічного знання. Донауковий етап розвитку психології.
3. Сучасний стан і найважливіші тенденції розвитку вітчизняної та зарубіжної психології.
4. Основні психологічні школи (інтроспективна психологія свідомості; структуралізм; функціоналізм; біхевіоризм; психоаналіз; гештальтпсихологія; гуманістична психологія).

Теми рефератів

1. Уявлення про психіку в період античності і середньовіччя.
2. Підхід Б.Г. Ананьєва до вивчення людини як біосоціальної істоти.

Література

1. **Маклаков, А. Г.** Общая психология. – СПб. : Питер, 2005. – 583 с.
2. Психологія // Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук [та ін.] // За ред. Ю. Л. Трофімова. – К. : Либідь, 1999. – 558 с.
3. **Немов, Р. С.** Психология : в 3 т. – М. : Владос, 2000. – Т.1. – 687 с.

Заняття 2. Принципи і завдання психологічної науки та практики

Питання для обговорення

1. Основні принципи сучасної наукової психології.
2. Характеристика фундаментальних і прикладних завдань наукової психології.
3. Основні галузі психології: фундаментальні і прикладні.
4. Різноманітність видів діяльності людей і основні галузі сучасної прикладної психології.
5. Місце психології в системі сучасного наукового знання.

Теми рефератів

1. Наукове і життєве розуміння психології.
2. Значення психологічного знання для професійного становлення фахівця.

Література

1. **Маклаков, А. Г.** Общая психология. – СПб. : Питер, 2005. – 583 с.
2. Психологія // Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук [та ін.] // За ред. Ю. Л. Трофімова. – К. : Либідь, 1999. – 558 с.
3. **Немов, Р. С.** Психология : в 3 т. – М. : Владос, 2000. – Т.1. – 687 с.
4. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко (ред.). – 2-ге вид., перероб. і доп. – Вінниця : Нова Книга, 2004. – 704 с.

Заняття 3. Предмет вивчення і методи науково-психологічних досліджень

Питання для обговорення

1. Характеристика явищ, що вивчаються сучасною психологією:

- психічні процеси;
- психічні стани;
- психічні властивості особистості.

2. Загальне поняття про психологічне дослідження.

3. Класифікація методів психологічних досліджень.

Пізнавальні:

- організаційні (порівняльний, лонгітюдний, комплексний).

Емпіричні:

- методи обробки даних;
- методи інтерпретації і висновку (генетичний, структурний, системний).

Методи активної психологічної дії:

- методи психологічної консультації;
- методи психологічної корекції;
- методи психологічного тренінгу;
- методи психологічної терапії і реабілітації.

Теми рефератів

1. Свідомість як предмет психології. Основні метафори і властивості свідомості.

2. Наукові і псевдонаукові психологічні практики.

Література

1. **Маклаков, А. Г.** Общая психология. – СПб. : Питер, 2005. – 583 с.

2. Психологія // Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук [та ін.] // За ред. Ю. Л. Трофімова. – К. : Либідь, 1999. – 558 с.

Заняття 4. Поняття про психіку та її еволюцію. Походження і розвиток свідомості людини

Питання для обговорення

1. Поняття про психіку.
2. Загальна характеристика стадій розвитку психіки.
3. Фізіологічні основи психіки людини.
4. Поняття про свідомість. Свідомість як вищий рівень психічного віддзеркалення дійсності.
5. Основні характеристики свідомості.
6. Поняття про несвідоме в психічній організації людини.

Теми рефератів

1. Рефлексія як чинник регуляції поведінки людини.
2. Роль праці у виникненні свідомості людини.

Література

1. **Маклаков, А. Г.** Общая психология. – СПб. : Питер, 2005. – 583 с.
2. Психологія // Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук [та ін.] // За ред. Ю. Л. Трофімова. – К. : Либідь, 1999. – 558 с.
3. **Немов, Р. С.** Психология : в 3 т. – М. : Владос, 2000. – Т.1. – 687 с.
4. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко (ред.). – 2-ге вид., перероб. і доп. – Вінниця : Нова Книга, 2004. – 704 с.

Заняття 5. Пізнавальні психічні процеси: відчуття, сприйняття.

Питання для обговорення

1. Основні характеристики відчуттів.
2. Види відчуттів:
 - інтероцептивні;
 - пропріоцептивні;
 - екстероцептивні (дистантні, контактні).
3. Властивості відчуттів. Поняття про пороги відчуттів.
4. Сприйняття як психічний процес.
5. Основні властивості сприйняття: предметність, цілісність, структурність, константність, апперцепція, активність (вибірковість).

Теми рефератів

1. Психофізіологічні механізми формування відчуттів.
2. Закони і загадки сприйняття.

Література

1. **Маклаков, А. Г.** Общая психология. – СПб. : Питер, 2005. – 583 с.
2. Психологія // Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук [та ін.] // За ред. Ю. Л. Трофімова. – К. : Либідь, 1999. – 558 с.
3. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко (ред.). – 2-ге вид., перероб. і доп. – Вінниця : Нова Книга, 2004. – 704 с.
4. **Немов, Р. С.** Психология : в 3 т. – М. : Владос, 2000. – Т.1. – 687 с.

Заняття 6. Пізнавальні психічні процеси: пам'ять, увага

Питання для обговорення

1. Характеристика процесів пам'яті.
2. Види пам'яті:
 - за часом зберігання інформації: миттєва, короткочасна, довготривала, оперативна, генетична;
 - за характером психічної активності: рухова, емоційна, образна, словесно-логічна;
 - за характером цілей діяльності: довільна, мимовільна.
3. Індивідуальні особливості пам'яті.
4. Поняття про увагу.
5. Основні види уваги: мимовільна, довільна, післядовільна.
6. Основні характеристики властивостей уваги: концентрація, стійкість, обсяг, розподіл і переключення.

Теми рефератів

1. Шляхи, прийоми і засоби поліпшення пам'яті.
2. Методи і засоби привертання уваги.

Література

1. **Маклаков, А. Г.** Общая психология. – СПб. : Питер, 2005. – 583 с.
2. Психологія // Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук [та ін.] // За ред. Ю. Л. Трофімова. – К. : Либідь, 1999. – 558 с.
3. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко (ред.). – 2-ге вид., перероб. і доп. – Вінниця : Нова Книга, 2004. – 704 с.
4. **Немов, Р. С.** Психология : в 3 т. – М. : Владос, 2000. – Т.1. – 687 с.

Заняття 7. Пізнавальні психічні процеси: мислення, уява, уявлення, мовлення

Питання для обговорення

1. Мислення як вищий пізнавальний процес. Види мислення: *теоретичне* – понятійне і образне; *практичне* – наочно-образне, наглядно-дієве.

2. Розумові операції: порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, конкретизація.

3. Форми мислення: судження, міркування, умовиводи, поняття.

4. Загальна характеристика уяви та її роль у психічній діяльності людини.

5. Визначення поняття про уявлення і його основні характеристики (наочність, фрагментарність, нестійкість і непростійність).

6. Мовлення як засіб спілкування, його функції.

Теми рефератів

1. Співвідношення мислення і мовлення. Проблема формування понять.

2. Уява в художній і науковій творчості.

Література

1. **Маклаков, А. Г.** Общая психология. – СПб. : Питер, 2005. – 583 с.

2. Психологія // Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук [та ін.] // За ред. Ю. Л. Трофімова. – К. : Либідь, 1999. – 558 с.

3. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко (ред.). – 2-ге вид., перероб. і доп. – Вінниця : Нова Книга, 2004. – 704 с.

Заняття 8. Емоційно-вольові психічні процеси. Регулятивна функція психіки

Питання для обговорення

1. Поняття про емоції. Проблема класифікації емоцій.
2. Функції емоцій. Проблема вищих емоцій людини.
3. Стрес і дистрес. Регуляція емоційних станів.
4. Поняття про волю. Концепції розуміння і дослідження волі.
5. Критерії виділення вольових дій і вольової регуляції.
6. Вольові властивості особистості.

Теми рефератів

1. Любов як етичне почуття.
2. Виховання волі.

Література

1. **Маклаков, А. Г.** Общая психология. – СПб. : Питер, 2005. – 583 с.
2. **Трофімов, Ю. Л.** Психологія // Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук [та ін.] // За ред. Ю. Л. Трофімова. – К. : Либідь, 1999. – 558 с.
3. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко (ред.). – 2-ге вид., перероб. і доп. – Вінниця : Нова Книга, 2004. – 704 с.
4. **Немов, Р. С.** Психология : в 3 т. – М. : Владос, 2000. – Т.1. – 687 с.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРИ

1. **Агаджанян, Н. А.** Адаптация и резервы организма. – М. : Физкультура и спорт, 2012. – 176 с.
2. **Арден, Дж.** Развитие памяти "для чайников". – М. : Вильямс, 2008. – 351 с.
3. **Блейхер, В. М.** Психологическая диагностика интеллекта и личности. – К. : Вища школа, 2008. – 142 с.
4. **Блонский, П.** Память и мышление. – СПб. : Питер, 2007. – 288 с.
5. **Бодров, В. А.** Психологический стресс: развитие учения и современное состояние проблемы. – М. : Ин-т психологии РАН, 2010. – 128 с.
6. **Брушлинский, А. В.** Субъект: мышление, учение, воображение. – М., Воронеж : МОДЭК, 2015. – 392 с.
7. Великие психологи / сост. С. И. Самыгин, Л. Д. Столяренко. – Ростов н/Д. : Феникс, 2014. – 576 с.
8. **Выготский, Л. С.** Мышление и речь. – 5-е изд., испр. – М. : Лабиринт, 2013. – 351 с.
9. **Гринберг, Дж. С.** Управление стрессом. – СПб. : Питер, 2007. – 496 с.
10. **Гурова, Л. Л.** Психология мышления. – М. : ПЕР СЭ, 2007. – 135 с.
11. **Ждан, А. Н.** История психологии: от античности к современности. – М. : ПО России, 2009. – 510 с.
12. **Изард, К.** Психология эмоций. – СПб. : Питер, 2012. – 67 с.
13. **Ильин, Е. П.** Психология воли. – СПб. : Питер, 2014. – 288 с.
14. **Китаев-Смык, Л. А.** Психология стресса. – М. : Наука, 2007. – 368 с.
15. **Лурия, А. Р.** Маленькая книжка о большой памяти. – М. : Эйдос, 2008. – 96 с.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Що є предметом вивчення сучасної психології?

- а) Людське мислення;
- б) поведінка людини;
- в) факти, закономірності і механізми психіки;
- г) міжособистісні стосунки;
- д) порушення психіки.

2. Причинна обумовленість психічних явищ складає суть:

- а) системного підходу;
- б) принципу розвитку;
- в) принципу детермінізму;
- г) принципу єдності свідомості і діяльності;
- д) принципу єдності аналізу і синтезу.

3. Назвіть характеристики людини як індивіда.

- а) Статтеві властивості;
- б) світогляд;
- в) нейродинамічні властивості;
- г) соматотип;
- д) конституціональні особливості.

4. Індивідуальний підхід до людини як до особистості з розумінням її як системи, що відображає, визначає всі інші психічні явища, складає суть:

- а) системного підходу;
- б) принципу розвитку;
- в) принципу детермінізму;
- г) принципу особистісного підходу;
- д) принципу єдності свідомості і діяльності.

5. Основним методом дослідження в психології є:

- а) аналіз результатів діяльності;
- б) спостереження;
- в) тестування;
- р) узагальнення незалежних характеристик;
- д) експеримент.

6. Назвіть основні відмітні характеристики наукової психології.

- а) Узагальненість;
- б) інтуїтивність;
- в) конкретність;
- г) основа на експерименті;
- д) раціональність.

7. До психічних пізнавальних процесів відносяться:

- а) установка;
- б) настрій;
- в) стрес;
- г) афект;
- д) пам'ять.

8. Метод психологічної діагностики, що використовує стандартні питання і завдання, які мають певну шкалу значень, – це:

- а) експеримент;
- б) тест;
- в) опитування;
- г) аналіз результатів діяльності;
- д) соціометрія.

9. До якого класу психічних явищ відносяться наступні психологічні поняття: відчуття, сприймання, запам'ятовування, відтворення, мислення, мова?

- а) Психічні стани;
- б) психічні процеси;
- в) психічні властивості особистості.

10. Яке з перерахованих понять найбільше підкреслює біологічну суть людини?

- а) Індивідуальність;
- б) суб'єкт;
- в) індивід;
- г) особистість;
- д) людина.

11. Назвіть напрям психології, предметом дослідження якого є особистість і індивідуальність:

- а) біхевіоризм;
- б) психоаналіз;
- в) гештальтпсихологія;
- г) гуманістична психологія;
- д) когнітивна психологія.

12. Психологія як самостійна експериментальна наука сформувалася:

- а) у V ст. до нашої ери;
- б) у XVII ст.;
- в) в XX ст.;
- г) в XIX ст.;
- д) в VI ст.

13. Першим етапом у становленні психології як науки було:

- а) вивчення і пояснення феномену "душі";
- б) вживання методу інтроспекції в психології;
- в) дослідження сфери несвідомого;
- г) дослідження природи психічного;
- д) дослідження поведінки.

14. Напряму у психології, який заперечує пріоритет свідомості та зводить психіку до різних форм поведінки, називається:

- а) психоаналіз;
- б) біхевіоризм;
- в) гештальтпсихологія;
- г) структуралізм;
- д) когнітивна психологія.

15. Основоположником напрямку психології, який вважає за джерело активності особистості неусвідомлювані потяги та інстинкти, є:

- а) Фрейд;
- б) Уотсон;
- в) Сеченов;
- г) Левін;
- д) Кейлі.

16. Напряму психології, основним предметом вивчення якого є цілісні образи – це:

- а) психологія свідомості;
- б) біхевіоризм;
- в) гештальтпсихологія;
- г) гуманістична психологія;
- д) когнітивна психологія.

17. Засновником першої психологічної лабораторії є:

- а) Вебер;
- б) Фехнер;
- в) Вундт;
- г) Гельмгольц;
- д) Лазурський.

18. У чому вихідна причина виникнення свідомості у людини?

- а) У збільшенні та еволюції її мозку;
- б) у розвитку окремих психічних процесів;
- в) у накопиченні знань людини про світ;
- г) у соціальній взаємодії людей;
- д) в особливій натхненності людини.

19. Найважливішою умовою розвитку свідомості в онтогенезі є:

- а) розвиток органів чуття;
- б) формування прямоходження;
- в) спілкування з навколишніми дорослими;
- г) спадкові передумови;
- д) неусвідомлювані установки.

20. Свідомість як вища форма психічного відображення і вищий рівень саморегуляції характеризується:

- а) активністю;
- б) інтенціональністю;
- в) критичністю;
- г) всі відповіді вірні;
- д) всі відповіді не вірні.

21. Сукупність уявлень людини про саму себе, про навколишню дійсність та своє місце в суспільстві називається:

- а) свідомістю;
- б) рефлексєю;
- в) Я-концепцією людини;
- г) самосвідомістю;
- д) спрямованістю особистості.

22. Основними функціями свідомості є наступні, окрім:

- а) відображуючої;
- б) творчо-креативної;

- в) регулятивно-оцінювальної;
- г) рефлексивної;
- д) комунікативної.

23. Що є першою стадією в еволюції психічного відображення?

- а) Тропізми;
- б) сенсорна психіка;
- в) елементарна чутливість;
- г) перцептивна психіка;
- д) віддзеркалення.

24. Відображення окремих властивостей предметів і явищ навколишнього світу – це:

- а) сприйняття;
- б) емоція;
- в) відчуття;
- г) увага;
- д) пам'ять.

25. Відображення загальних і суттєвих зв'язків та стосунків предметів та явищ навколишнього світу – це:

- а) пам'ять;
- б) уява;
- в) уявлення;
- г) мислення;
- д) сприймання.

26. Відображення минулого досвіду у вигляді відчуттів, переживань, думок, образів – це:

- а) асоціація;
- б) пам'ять;
- в) аперцепція;
- г) мова;
- д) мислення.

27. Основними властивостями відчуттів є вказані, окрім:

- а) модальності;
- б) постійності;
- в) інтенсивності;
- г) тривалості;
- д) якості.

28. Мінімальна різниця між стимулами, що викликає відмінність у відчуттях, – це:

- а) абсолютний нижній поріг відчуттів;
- б) диференціальний поріг;
- в) абсолютний верхній поріг;
- г) просторовий поріг.

29. До властивостей сприйняття відносяться вказані, окрім:

- а) цілісності;
- б) структурності;
- в) ремінісценції;
- г) аперцепції;
- д) константності.

30. Неправильне спотворене сприйняття предмету або явища, що діє в даний момент на органи чуття – це:

- а) галюцинація;
- б) ілюзія;
- в) ремінісценція;
- г) адаптація;
- д) аперцепція.

31. Наочність, цілісність, структурність, константність, свідомість, аперцепція, активність – основні властивості:

- а) уявлення;
- б) відчуття;

- в) сприйняття;
- г) уяви;
- д) уваги.

32. Наочність, фрагментарність, нестійкість і непростійність – основні характеристики:

- а) уявлення;
- б) відчуття;
- в) сприйняття;
- г) уяви;
- д) уваги.

33. Якість, інтенсивність, тривалість і просторова локалізація, абсолютний і відносний порогови – основні характеристики:

- а) уявлення;
- б) відчуття;
- в) сприйняття;
- г) уяви;
- д) уваги.

34. До процесів пам'яті належать наступні, окрім:

- а) запам'ятовування;
- б) переробки;
- в) збереження;
- г) забування;
- д) відтворення.

35. Відстрочене відтворення раніше сприйнятого, такого, що здавалося забутим, виражене в понятті:

- а) впізнавання;
- б) ремінісценція;
- в) запам'ятовування;
- г) уявлення;
- д) пригадування.

36. Мислення включає в себе наступні операції, окрім:

- а) аналізу;
- б) абстрагування;
- в) розділення;
- г) узагальнення;
- д) синтезу.

37. Особливостями, що перешкоджають творчому мисленню, є вказані, окрім:

- а) схильності до конформізму;
- б) здатності бачити об'єкт під новою точкою зору;
- в) ригідності мислення;
- г) внутрішньої цензури;
- д) стереотипності мислення.

38. Операція мислення, за допомогою якої відбувається розчленовування елементу в думках або практично на частини з подальшим їх порівнянням – це:

- а) порівняння;
- б) аналіз;
- в) синтез;
- г) абстракція;
- д) узагальнення.

39. Операція мислення, за допомогою якої відбувається побудова цілого з аналітично даних часток – це:

- а) порівняння;
- б) аналіз;
- в) синтез;
- г) абстракція;
- д) узагальнення.

40. Для процесу мислення необхідно:

- а) наявність волі;
- б) емоційне збудження;

- в) проблемна ситуація та її сприйняття людиною;
- г) отримання людиною відповідної вказівки;
- д) очікування винагороди.

41. Видами мови є наступні, окрім:

- а) письмового;
- б) вибіркового;
- в) зовнішнього;
- г) внутрішнього;
- д) усного.

42. Основними характеристиками уявлень є наступні, окрім:

- а) фрагментарності;
- б) постійності;
- в) наочності;
- г) нестійкості;
- д) непостійності.

43. Вид творчої уяви, пов'язаної з усвідомленням бажаного майбутнього, називається:

- а) мареннями;
- б) мрією;
- в) сновидінням;
- г) галюцинацією;
- д) фантазією.

44. Герої казок, легенд, міфів, наділені надлюдськими здібностями, створені за допомогою такої форми уяви, як:

- а) аглютинація;
- б) акцентування;
- в) гіперболізація;
- г) схематизація;
- д) типізації.

45. Властивостями уваги є вказані, окрім:

- а) стійкості;
- б) наочності;
- в) обсягу;
- г) вибіркової;
- д) перемикання.

46. Обсяг уваги дорослої людини складає:

- а) 5–7 простих фігур;
- б) 6–10 простих фігур;
- в) 5–9 простих фігур;
- г) 9–11 простих фігур;
- д) 12–13 простих фігур.

47. Які види сильних емоцій можуть викликати стрес?

- а) Тільки гнів;
- б) тільки радість;
- в) гнів і страх;
- г) страх і радість;
- д) гнів, страх і радість.

48. Нестримно і бурхливо протікаючий емоційний процес вибухового характеру, що дає розрядку в діях, не підлеглих вольовому контролю – це:

- а) фрустрація;
- б) стрес;
- в) афект;
- г) пристрасть;
- д) гнів.

49. При аналізі психологічного стресу важливо врахувати наступні чинники, окрім:

- а) особистісних особливостей;
- б) об'єктивної суті психологічної труднощі;

- в) значущості ситуації;
- г) інтелектуальних процесів;
- д) ступеня емоційності.

50. Що вважається за вищий вид емоційних станів?

- а) Пристрасті;
- б) настрої;
- в) стреси;
- г) відчуття;
- д) афекти.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсо- вого проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни